Ч. 221. Середа 1 (14) жовтня 1903. Рік XIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр.-кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провинциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(Справи соймові. — Криза на Угорщині. — Чи прийде цар до Італиї? — З Туреччини.

В суботу переведено в соймовій комісиї для виборчої реформи обширну вступну дискусию над внесенєм пос. Олесницкого о заведене безпосередних виборів з куриї V-ої і о утворене V-ої загальної куриї при виборах до сойму. В дискусиї взяли участь пп.: Аполинарий Яворский, Бобжиньский, Водзицкий, Ґурский, Мойса, Олесницкий і Стапиньский. Пос. Олесницкий мотивував своє внесене. Слідуючий бесідник, пос. Стапиньский, кинув погрозу, що коли би сойм не змінив ордынациї виборчої, то тоді, як висловив ся, „спинимо всяку діяльність сойму“. Предсідатель пос. Аполинарий Яворский сейчас застеріг ся рішучо против киданя таких погроз. Дискусиї не покінчено і відложено єї до слідуючого засіданя. — Санітарна комісия на основі реферату пос. Вурста ухвалила поставити в соймі внесене о узнанє шпиталю в Калуши за загальний і публичний. Відтак раджено над справозданєм пос. Марса о діяльности санітарного департаменту Виділу краєвого. Промавляли посли: Беднарский, Марс, Водзицкий, Тшецеский, Яблоньский і Вильчкевич.

В справі угорскої кризи наспіли такі вісти: Wien. Allg. Ztg. доносить, що Цісар вже нині заіменує президента кабінету ґр. Тішу. Сель і Андраші прирекли єму свою поміч. Ґр. Апониї заявив, що на случай, коли Тиса стане на чолї кабінету, він виступить разом зі своїми прихильниками з ліберального сторонництва і перейде до опозициї. — Цісар покликав до себе Ю. Андраші'го, Перчеля і Стефана Тішу, аби поінформувати ся о ситуациї. Вчера перед полуднем були ті політики у Цісаря на авдиенциї. — Комітет девяти залишив працю коло зредаґованя військової проґрами. Ріжниця між девятьма послами була так велика, що не може бути навіть бесїди о компромісї. — Сторонництво независимости вже приготовляє ся до виборів, бо загально панує переконанє, що хто-будь стане шефом кабінету, сойм стане розвязаний.

Авдиенция у Цісаря тревала $3\frac{1}{2}$ години і як доносять віденьскі телеґрами, не принесла ніякого успіху. Монарх вислухав справоздань всіх трех політиків угорских, не перебиваючи їм ніякими замітками. По авдиенциї відбули всї три політики: Андраші, Перцел і Тиса нараду. Нині, т. є. в второк візве їх Цісар до себе знов на авдиенцию, а крім того ще й Кольмана Селя. В послідній хвили розійшла ся поголоска, що й ґр. Аппоніого покликано на нині до Цісаря.

Як париский Figaro довідує ся, цар не прийде до Риму, а то з причини безнастанних аґітаций социялістів, котрі мали царя дуже обидити. Доки ті аґітациї будуть тревати, уважає ся подорож царя до Риму неможливою. — Італїяньска часопись Italie доносить знов, що вчера прибув до Італиї перший адютант царский, кн. Долґорукий і вручив королеви власноручне письмо царя з донесенєм, що цар відкладає свою подорож до Риму.

З Туреччини доносять: В санджаку Прізренд вибухло альбаньске повстанє против намірeного заведеня нового податку від худоби. Висших турецких урядників прогнано, одного ад'ютанта убито. — Всї військові і цивільні власти одержали султаньске іраде з порученєм охорони невинного населеня болгарского, а особливо жінок і дітий. — Епископ з Фльоріни доносить, що в чотирох єго болгарских селах 372 родин відступило від екзархату і прилучило ся до екуменїчного патриярхату. — Після консулярних вістий було в послідних часах в околици Монастиру кілька битв, в котрих брало участь 200 повстанців; 65 погибло. По турецкій стороні погибло 2 офіцирів і 15 вояків, 10 вояків ранено. — Російский амбасадор

КУПІЛЬ.

З норвеского — Зіґмуна Райна).

Ерлінґ Станґ мешкав в часї вакаций на селї. Мав двайцять чотири роки, був високий, кріпкий, майже атлетичний, а збудований як молодий бик. І в тім кріпкім тілї мешкала лагідна, задумчива душа.

Літо було тепле і він купав ся що день. Часто двічи або і тричи; не задля теплоти; він хотів сего літа навчити ся добре пливати. Єго лютило, що він, якраз він не вмів ліпше пливати.

Купав ся в ріці. В широкій, могутній ріцї. Вже першого дня найшов добре місце, просторий залив з тихою водою. Коли уважати, не запускати ся далеко, щоби не унесла вода, то не грозила ніяка небезпечність, навіть непливакови.

Ерлінґ робив скорі поступи. Єго вражав сильно холод в груди, коли знав, що був на глубокій воді.

Нині перед полуднем купав ся раз. По полудни хотів вдруге. Вчера і нині трохи завівало; не так вітер, як студений вітрець. Тягнуло рівномірно і без упину і цілий час в тім самім напрямі, майже впоперек ріки, до берега, де був залив.

Ерлінґ сам оден. Входить у воду, зануряє ся і кладесь до пливаня. Пливе сюди, туди і довкола, без відпочинку, бо хоче виробити в собі витревалість. Аж змучить ся так, що болять руки, тоді вилазить на беріг. Але він не піде ще домів. Коли трохи відпічне, піде у воду, бо й се також штука.

Пускаєсь опять на воду, ступає, аж сягає єму по бороду і починає пливати. Іде добре. Та скоро він томить ся, зупиняєсь і хоче вертати на берег. Сягає ногою до дна, але не дістає і йде під воду, причім проковтує богато води. На хвилю тратить зовсім притомність і глядає дна всїми членами, але зараз отямлюєсь о стілько, що глядає ратунку на єдиній дорозї, на якій ратунок можливий, а то при помочи пливаня. Бачить, що струя ріки унесла єго добрий шмат дальше і страх майже приголомшує єго. Сили опускають все більше, рамена болять страшно. І він пливе не спокійно, розважно, у рівномірнім розгоні. Ні, се напів рачковане, напів пливане і він посуває ся наперед поволи. Часто місто воздуха дістає ся до носа вода, бо він не має сили держати цілий час голову в гору.

Вкінци він певний, що може станути на дно. Та він не сьміє задержати ся; бо коли тут глубоко, то він утопить ся, се знає він добре. Остаточно доторкаєсь одною пятою піскуватої землї, стає твердо на ноги, хоче вийти на берег, але чуєсь таким знесиленим, що паде на коліна і мусить вилазити рачки.

Се не досить, що він чує під собою сухий берег; попри свою одіж плентаєсь далеко в поле. Там він певний.

Заворот голови і приголомшенє уступають, він підводить ся, находить одіж і починає убирати ся, зовсїм механічно. Мозок працює виключно сею одною думкою: Там ти був близько смерти; трохи більше, а вже було-б по тобі. Хвильку перед тим ти був живий, здоровий, кріпкий, веселий, з многими ділами, з ясними надіями на довгу будучину. Тепер ти мертвий, твого житя нема, ти готов раз на все, не вернеш нїколи; всьо пропало, тепер в отсїй хвилині, на раз.

Гадки обсїли єго роєм. Не няв їм віри. Глянув з під лоба на місце, де він топив ся. Там лежала смерть, поривала єго долів — — — він чув, як вода тиснула на него і дусила єго.

З привички споглянув, чи в єго кишени лежить золотий годинник, і подумав в тійже хвили: Що значить годинник, коли я не жию? І блїда усьмішка укладаєсь сумно на єго посинїлих устах.

А дальше пішли думки: Що значить взагалї що небудь, коли він не живе? Кріпке, добре збудоване тїло? Засьміяв ся згірдливо. Пощо заходити ся коло розвою тїла? Хочби оно було не знати яке кріпке та гарне, нагло умре, вігниє і все до нїчого. Всяка їзда, весловане, плаванє кінчить ся на мертвій купі. Яка вартість чого-небудь? День в день чоловік не робив більше нїчого, як будував духа і тїло, обоє усовершав, о скілько можливе. А тут одного дня, заким чоловік скоштує овочів довголїтних трудів, приходить провидінє і убиває єго, гасить єго. Хто? Провидінє? Він зупиняє ся і озираєсь на залив. Чи се провидінє мало що єго не убило? Ні. А вода: случай, чистий случай. Вітер, що дує вже другий день, загнав струю до заливу на довший час, чим звичайно і струя пірвала єго. Се не було про-

був вчера у султана на авдиенциї Обговорювано послїдну ноту Австриї і Росиї і піднесено конечність вкороченя надужить турецких войск. Болгарский аґент дипльоматичний доніс турецкому правительству о надужитях турецких войск, котрі вже кілька разів перейшли болгарску границю.

Новинки.

Львів дня 13 го жовтня 1903.

— **Іменованя.** II. Президент мінїстрів, як управитель Мінїстерства судівництва, іменував контрольора мужеского заведеня карного у Львові, Йос. Германа, управителем мужеского заведеня карного в Станиславові. — Ц. к. Мінїстерство торговлї іменувало окінчених слухачів прав: Володисл. Пебеского, Ем. Ґольчевского, Конст. Бенбена і Ром. Черкавского концептовими практикантами ц. к. Дирекциї почт і телєґрафів у Львові. — Ц. к. гал. Дирекция почт і телєґрафів іменувала: а) почтмайстрами I кляси: Леон. Протунґа в Пробіжній, Вільг. Гренцбавера в Яворові, Фр. Бучковского в Буківску, Йос. Борівця в Язлівци, От. Топольницкого в Ягольници, Стан. Штехера в Бобовій, Мар. Оржельского в Мшанї долїшній, Ант. Салецкого в Залужи, Йос. Слюсарчука в Ґдові. — б) Почтмайстрами II. кляси іменувала Дирекция: Сал. Райзнера в Милївці, Ферд. Фафа в Маґерові, Юл. Заяця в Посадї ольхівскій, Людв. Крупского в Стружах, Гип. Риґля в Копичи, Мар Ґольдівцу в Місца, Альб. Тхоржевского в Щутині і Ад. Обста в Долинах. — в) Експедиентами почтовими: Леоп. Шварценберґа-Черного в Понікві, Ант. Новаковского в Гаях коло Львова, Богд. Трембицкого в Острові коло Сокаля, Фел. Баранецку в Козьовій, Ан. Добровольску в Порогах, Мар. Тромпетер в Марковій, Евг. Квятковску в Лопушанцї хоминій, Ан. Оржеховску в Новім селї коло Стрия, Фел. Ілюкевич в Райтаровичах, Йос. Закроцкого в Пишківцях, Юл. Рутковского в Боднарові, Ів. Пилявску в Шумлянах-Ожомли, Сев. Вичиньску в Кульпаркові, Сам. Фріша в Гребенові, Льва Мисяка в Лудї малій, Ган. Юстиянову в Родатичах і Ів. Гуменюка в Баворові.

— **Конкурс.** Видїл наукового товариства ім. Шевченка розписує конкурс на одну запомогу з фонду пок. о. Антона Бончевского, призначену для студентів унїверситету сьвітских факультетів. Запомога виносить 153 кор. Кревні фундатора мають першеньство. Надїлений запомогою має підписати реверс, в якім з'обовяже ся звернути побрану запомогу фондови, скоро зможе. Удокументовані подання належить вносити на адресу видїлу найдальше до дня 15-го падолиста н. ст. 1903 р.

— **Зріст фреквенциї** на фільософічнім видїлї черновецкого унїверситету в сего року величезний. Доси вписало ся на фільософію 176 звичайних слухачів і 3 звичайні слухачки, а 24 надзвичайних слухачок. На теольоґічнім видїлї черновецкого унїверситету вписало ся 54 слухачів, а на правничий 293 слухачів. На фармацевтичний видїл записало ся 8 студентів. Всїх слухачів має доси черновецкий унїверситет 558.

— **Загальні збори членів „Народної Торговлї"**, товариства зареєстрованого з обмеженою порукою за рік адм. 1902/3 відбудуть ся 2 н. ст. падолиста 1903 о годинї 4-ій пополудни у власнім домі у Львові, Ринок ч. 36 I. п. Порядок дневний: 1. Відкрите зборів предсїдателем совіта управляючого і уконституоване загальних зборів; 2. справоздане совіта управляючого з дїяльности і білянс за рік адм. 1902/3; 3. справоздане і внесене головного комітету контрольного (§§ 34 і 46 стат.); 4. доповняючий вибір двох членів совіта управляючого по мисли § 15 статута; 5. означене висоти марки презенцийної для членів совіта управляючого на рік адм. 1903/4; 6. вибір головного комітету контрольного на рік адмінїстрацийний 1903/4; 7. внесеня членів. Яко леґітимация для членів служать їх книжочки удїлові. Члени виповівші свої удїли, не мають права участи і голосу на загальних зборах.

— **Угорскі розбишаки.** По звичаю сицилїйских розбишаків почали поводити ся злодїї в многих місцевостях на Угорщинї, де від кількох місяців нападають і граблять тамошних мешканцїв. В Старім Вечею одержав богатий хлїбороб, Жолтан Жолтейр безіменне письмо, в котрім загрожено єму смертию, коли не закопає 500 кор. під двайцяте пяте дерево при дорозї. Жолтейр передав письмо жандармериї, котрій удало ся спіймати коршмаря Йосифа Надя в хвили, коли шукав під 25-им деревом за грішми. В єго домі переведено ревізию і найдено богато крадених річий Кількох спільників Надя, самих циганів, жандармерия дістала також в свої руки.

— **Дитину з хвостом** породила якась женщина в Ростові над Доном. Хвіст дитини був досить довгий і зовсїм подібний до малпячого. Дитина уродила ся жива. Се рідке чудовище відослано до анатомічного музея.

— **Кит на Адрийскім мори.** Тамтого тижня зловили рибаки на Адрийскім мори, в околици Кварнеро, великого кита. Щасливцї одержали від морских властий нагороду, яку признає ся урядово для тих, що зловлять того морского великана.

— **Напад вовків.** З села Порубаики, ґродненьскої ґубернїї в Росиї, привезено дня 28 м. м. до Ґродна 11 людий, покусаних страшно вовками. Вовки напали на село в ночи з недїлї на понедїлок. Всї люди спали. Один старець почув незвичайний лай та вите собак і хотїв вийти на двір, щоби побачити, що дїє ся. Та ледви отворив двері, як до сїний вцав пес, а за ним вовк, що кинув ся на старця. На єго крик вибіг син, потім жінка і дрібні дїти. Вовк покусав всїх страшно. Тодї надбігли з помочию сусїди, але перед хатою кинули ся на них два инші вовки і стали їх кусати. Селяни були зразу безборонні, але по хвили отямившись, вхопили за киї і убили одного вовка, а двох прогнали. Вовки були імовірно скажені.

— **Добра полїция.** З Мадрида доносять, що увязнено там трех високих достойників полїциї, а іменно директора полїциї Альмерія і двох окружних комісарів. Дальші арештованя не виключені, бо справою займив ся вже слїдчий судия. Причи-

---

видїнє. І чому провидїнє мало-б єго тепер убивати? Яка цїль була би в такім убийстві? Пусте! То був случай, нїчо більше. А инший случай виратував єго. Колиб він случайно не умів був так добре пливати, був би утопив ся.

Ті думки навертали ся заєдно. І він не міг забути страшної купели. В день про се не думав; довго, довго, часто цїлий день. Та ледви положив ся до ліжка, цїла пригода уявляла ся єму докладно. Уява переходила її точка за точкою, аж він лежав і хлипав за воздухом.

Він проклинав себе і постановив: Завтра не сьмію більше думати про се. Прийшов на другий день вечер, він лежав довго і занимав ся в думках всїлячиною. І заким отямив ся — коли ум ослаб та став сонливим — він був опять в заливі В уяві. Бо тілом там не був. Страх перед смертию, з котрою стрінув ся тут у перве, вхопив єго в вогкі обійми і вжирав ся поволи в єго душу.

Він працював, як передше; але без житя. Пощо він був трудящим, пощо запрацьовував ся? Там сидїла для него смерть і дожидала єго. Він усьміхав ся з жалем над многими людьми, що трудили ся для зиску, для чести та слави, побивали ся. Бідні люди. Нинї они живуть, побивають ся. Завтра они трупи. Лїпше уживати той короткий часок, що єго маємо. І так робив. Без обиняків. Женщини і вино, женщини і вино. Був кріпкий, здоровий мужчина з кріпкими, буйними наклонами. Наклони діставали все, чого хотїли; дістали в короткім часї більше, чим хотїли; бо станули на службу розкоши.

І при винї він найшов доброго приятеля. Найлїпшого приятеля, єдиного. В єго товаристві забувало ся все погане; важкі думи, яких инакше не позбув би ся нїколи, нїколи, розвіяли ся. Бачилось лише веселі лиця; так снило ся найкрасші, рожеві мрії; переживалось самі втїхи, усьміхи. Всякий страх забуло ся, навіть смерть.

Так, навіть смерть. Так її, що була при нїм, де він не стояв би та де не ступив. Довкола него, в нїм, всюди. Сидїв він у ваґонї міскої зелїзници, смерть лежала причаєна в дияволськім приладї, що звав ся мотор, або простягнула ся із засланним, блискучими очима в горі, на тріскучім дротї, понад людскою головою. Стояв він на паровім човнї, чув, як в машинї шипїла смерть, або пішов наперед або взад, бачив її, як сьміяла ся з триумфом в глубинї. Пішов на улицю, чув цоканє її кістяка де небудь під старим, цегляним дахом, ба, сидїв він при своїй роботї, навіть тодї мав при собі кістяка з косою. Бо смерть і знищене лежали у воздусї, який вдихував, в поживі, яку принимав. Полокав кілька разів на день рот дезінфекцийною водою; коли побачив когось, що, як єму здавало ся, мав сухоти або яку иншу заразливу недугу, то оминав єго як чуму, а коли війшов хтось подібний до ваґона міскої зелїзници або в инше місце, де він був, сейчас опускав се місце. Кождий случай смерти серед незвичайних обставин цїкавив єго дуже і він думав: Стережи ся перед чимсь подібним.

І нещасний чоловік зовсїм не думав про се, що єго власні розгнуздані пристрасти копали єму гріб скорше, чим не так дуже небезпечні мікроби.

Він чудував ся людям, що проживали весело та свобідно, а смерть лишали там, де она, до біса, хотїла. Чув зростаючу потребу кликнути до них: Чи ти знаєш, що завтра можеш бути трупом; нинї, за годину? Памятай, чоловіче, памятай! Але по них не було пізнати, щоби про се думали. Се почало єго дратувати і сердити. Они не хотїли про се думати, міркував собі неспокійно. Або не мають потреби таке думати. Їх житє не находило ся нїколи в небезпечности, они нїколи не тонули. Они не дивлять ся своїми очима. А хоч і дивлять ся.... Я знаю, як чатує на нас смерть. Я мушу про се думати. І лише я. Ніхто більше. Они не потребують журити ся. Лиш я мушу тут ходити і знати ту страшну небезпечність, цїлий час, не можу сего позбути ся. Але они мусять про се також знати всї. Не лиш я оден. Навіть зьвірята не знають сего. А може знають?

Бачив мухи на вікнї. Бавили ся, грали ся, любили; про смерть не думали певно. Він усьміхнув ся хитро, очи єму заблестїли. Тепер він їм покаже, яке проминаюче та коротке житє. Вибрав велику муху, слїдив її рухи на шибі. Она кидала ся сюди і туди, гралась на сонци. Він роздусив її одним ударом. Ну? Чи ти се знала, мухо? сказав голосно. Він вибрав другу, убив її; вибирав богато, всї убивав. Перед вікном надлетїв мотиль. Він створив скоро вікно і хотїв мотиля зловити; але не удало ся.

На дворі можна було дістати всїлякі комахи і він убивав одну за другою. А все в однаковий спосіб: слїдив її хвильку і убивав. Єго се дуже бавило. По комахах прийшли птицї. Він купив собі рушницю і сховав ся в лісї. Воробцї і милі дрібненькі сьпіваки, з благальними очима, падали оден за другим від єго вистрілів. Коли яка птиця, зранена лиш в крило, тріпала ся ще на полю, він біг за нею розгорячений і роздусив її пятою. Чи ж їм заступило очи, що не мають чого тїшити ся і всї їх змаганя пусті?

Черчик, чорний, блискучий кіт, любимець цїлого дому, проживав собі лїниво та вдоволено. Їв всякі присмаки, які єму щодень давали, вилїгував ся до сонця на подвірю, ставляв ся точно на нічні сходини. Чи ти знаєш, черчику, що над твоєю головою висить меч на однім волоску? Ерлїнґ усьміхав ся хитро — черчик ледви чи знав. Може вмреш нинї, черче, може завтра. Хто знає! Кіт розтягнув ся вигідно на теплім сонци і зівнув. Ерлїнґ зміркував, що то пишна, велична думка: житє зьвіряти спочиває в єго руках. Єго кортїло божество, ба навіть творенє. Коли я рішив, черче, що ти умреш того а того дня, так будь сего певний. На разі може черчик жити.

Житє зьвіряти спочивало в єго руках. Потребував лиш простягнути руку, щоби се житє здержати. Житє зьвірят.... і людий.

І людий? Але-ж се було би против закона, каридостойне.

Так, се було би против закона, він знав добре, а проте він м і г єго здержати, він м і г.

ною арештовань есть перекупство поліциї. Поліция за грубі гроші випускала арештованих злодіїв. Одного злодія, що украв 80.000 кор., випустив Альмерія за 2.000 кор., а другий раз випустив того злодія за 500 кор. Нераз Альмарія ділив ся зрабованими грішми зі злодіями, а опісля позваляв їм утікати з вязниці. Ведене слїдство викривае щораз нові лайдацтва мадридскої поліциї, і було причиною, що секретар бюра поліциї застрілив ся, коли мали его арештувати.

Господарство, промисл і торговля.

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць державних** оповіщує: З днем 1 жовтня 1903, а при підвисшеню цін перевозових, з днем 1 падолиста 1903 входить в жите додаток XV. до тарифи часть II., вошит 1.

Телеграми.

Віденъ 13 жовтня. Надїють ся тут, що бельґійский король Леопольд в часї своєї гостини у Відни прийме у себе свою доньку ґр. Стефанію Льоняй. З Відня поїде король до Парижа, де стрітить ся з італіяньским королем.

Віденъ 13 жовтня. Андраші, Перцель і Тіша від'їхали нині з Відня до Будапешту.

Сеґедин 13 жовтня. Арештовано тут 7 піонірів підозріних о то, що належали до осіб, котрі на памятнику Кошута зложили вінець зі звістним демонстрацийним написом.

Константинополь 13 жовтня. Російский амбасадор Зіновієв був вчера у султана на авдиенциї і повідомив его, що держави постановили розширити надзір консулїв над переведженєм реформ в Македониї. Султан мав запротестувати против того, аби держави в той спосіб мішали ся у внутрішні турецкі відносини.

Льондон 13 жовтня. Анґлїйске міністерство заграничних справ не одержало доси ніякої вісти, немов би між Росиєю і Японією прийшло вже до війни.

Надіслане.

Вп. Панове Господарі!

Купуйте від християн краєві вироби а то, добрі **Млинки** до чищення збіжа з движимими ситами „Нового моделю", широкі 24 цалїв, в ціні 25 до 30 і 35 зр. — **Плуги** до ораня, котрі оруть на який небудь колїсници, по 10 зр. і висше. — **Колїсниці** до плугів сильно оковані по 6 і 7 зр. — **Плужки** до підгортаня бараболь цілком зелїзні по 8, 10, 12 і 15 зр. — **Значники** чотирорядові сильні, оковані, до робленя знаків на ряди під бараболї по 5 зр. — **Рала і Гаки** до зрушуваня рілї і витяганя перею по 10 і 12 зр. — **Сїчкарнї** всякого рода по 26, 30 і 36 зр. **Млинки або жорна** до меленя збіжа на муку, корбові з двома каменями, цілком зелїзні по 40 і 50 зр. — Всякі молотільні доставляю також по низьких цінах. — Вироби суть власні і випробовані. Поручаюсь дальшій ласкавій памяти і замавляти прошу під адресою:

Іван Плейза
в Турцї під Коломиєю.

Тепер скажу, як робить ся замовленє на ріжні знаряди. Декотрі П. Т. господарі хотїли би собі замовити і спровадити деякі знаряди, але не знають в який спосіб. Робить ся так, що купує ся почтову картку кореспонденцийну за $2^1/_2$ кр. і пише ся так: Вп. П. Прошу менї надіслати: плуг за 10 зр., млинок за 30 зр., сїчкарню за 26 зр., або що иншого, за ціну ту а ту, під поданою адресою. (Тут виписує ся четко імя і назвище, місце замешканя, почта і стация зелїзниції). Гроші зложу при відборі знаряду з зелїзниції, (або пересилаю переказом). — Адреса до мене:

Іван Плейза
в Турцї під Коломиєю.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

Так, він міг.

Они повинні знати, що смерть така їм близька, цілий час. Они повинні знати.

Тоді покинули би свої балачки і глупі змаганя і марні втїхи. Пощо їм того всего? Завтра можуть вже лежати і смердїти.

А може они в се не вірять. Дивіть на сего кота! Здоровий і сильний, має імовірно перед собою довге жите, а прецінь не переживе і тижня. Так, его жите може скінчити ся зараз, в тій хвили, як лиш він схоче. Коте, ти в моїй власти, ходи сюди!

Кіт зжахнув ся перед его наглим порухненем і утїк. Се розлютило его в одвій хвили. Ти сьмієш утїкати, звірюко! І пустив ся за ним.

Зьвіря очивидно налякало ся ще більше, утїкає з хвостом піднесеним до гори і чмихає до дверий. Він за ним. На якімсь цебричку лежав молоток, він вхопив его з поспіхом. Кіт сховав ся в кутї поміж двома цебричками, его очи сверкали до него зелено. Він трунув оден цебричок на бік і ударив кота молотком по голові, аж в зьвіряти бекнуло. Упало на землю і лежало неподвижно. Він стояв з запертим віддихом. Коли зьвіря пробувало станути на на ноги, ударив ще раз; в зьвірячім мозку хруснуло. Кіт все ще зривав ся, а він заєдно бив. Вкінци зьвіря сконало. Він глядить на него. З голови повстала мягка маса. Сей вид млоїть его, він не зносить крови. З відразою бере мертве тіло за хвіст, кидає до мішка і ховає. Ні, людска глупота безмежна. Про що думають люди? Або чому они не думають? Їх ідіотична сьмішність може розсердити до нестями. Таке сліпе змаганє до материяльного добра, таке безмозке єствованє. Як воли, що не мають иншої цїли, лиш в означенім окрузї гризти траву. Аж кортить чоловіка гопнути їх порядно в чоло та крикнути: Ставай, худобо! Невже нічо більше тебе не займає, як лиш то, щоби привластити собі, о скілько можна земного добра? Смерть примір ом. Про смерть ти ніколи не думав! Ніколи не прийшло тобі на думку, що завтра ти може труп? Подумай над тим, добрий чоловіче, подумай! Що тобі прийде з тої журливої біганини? Що ти зробиш з тим всім добром, призбираним з таким трудом та серед таких клопотів? Возьмеш его до гробу, старий чоловіче? Ні, сего не втнеш! Дай спокій думкам про земске щастє. Виплюй їх, вирви їх і подопчи ногами, то лихі думки. Думай про смерть, котра тобі старому близька; про се думай!

Сей чоловік мене злостить. Дивз на него, диви! Він лисий та жовтий із старости, беззубий та майже куляви й. Скостенїлі пальцї, вкриті попуканою, висхлою шкірою, тремтять так сильно, що не може сам їсти. А прецінь, а прецінь, кажу, той чоловік сидить тут день в день і робить інтереси. Купує і продає, продає і купує Він богатий має много домів і великі площі під будову. Щодень приходять до него люди, адвокати і будївничі, щоби переговорювати і торгувати. Підписують ся контракти; старцеви кладуть між тремтячі кости перо і він шкребче з трудом своє імя. А вечером він сидить і перечитує ті контракти та рахунки. Він не читає більше, не інтересує ся більше нічим. Думає лише про свої доми і площі під будову і про свої гроші; страх, скілько більше гроший він хотїв би заробити, скілько більше!

Чи се чоловіка не злостить? Той старець, той напів труп, не посьвячує смерти ні одної думки. Він говорить, поводить ся, неначеб мав перед собою ціле ще житє. Хтось мусить вивести его силоміць з того самодурства, він на се заслугує! До него треба крикнути: Завтра ти почнеш гнити, старий торговщику площами під будову! Тоді дістанеш ще одну площу. Але тої вже не продаш....

. . . .

Нині він знова був у старця. Що то за недовірчивий, старий лис! Єго малі, зеленковаті очи впивають ся в чоловіка і не пускають тебе на хвилю. Немов думає, що всї люди лайдаки; він сам певно найбільший. Саме тепер він занятий одною спекуляциєю. Ходить очивидно о площі під будову. Цілі простори, що по его думцї за кілька лїт мусїли підскочити в ціні високо, хоче продати. А як він зацінить за площі, так мусить бути, се звісне. Сей старцун вкладає гроші в інтереси, що оплатять ся доперва за кілька лїт. Скупар думає, що він сего дожиє, ба й переживе. А прецінь коби він так незадового помер, незадовго, от завтра. Він мусить вскорі померти. Яка се була би втїха, коби так станути перед ним і сказати єму, сказати єму так, щоби мусїв вірити: Старче! Нужденна, крамарска душе! Кинь спекуляциї і твої площі, а подумай про себе, про своє житя! Бо до пятнайцяти годин будеш мертвий. Розумієш? Мертвий!... Я хотїв би тоді бачити его лице. Ха, ха! Як він скрутив би ся, як старий пугач.... А може би я коли, як він буде сам оден, его настрашив, порядно тим настрашив.... Справді, спробую.

Тота думка немов его опутала. Ерлїнґ що вечера переходив в своїй улзі, як то він приступить до старця і крикне: До дванайцяти годин умреш, старче! Вираз его лиця, его перепудженє, его прячане руками.... Ерлїнґ заходив ся від сьміху.

Майже що день бував від тепер у старця, та все заставав его в чиїмсь товаристві. Годі було діждати ся хвилї, коли міг би узріти перепудженє старого пугача. Аж одного дня був старець самий. Ерлїнґ дав єму папери по дїлу, з яким прийшов. Очи скупаря впялили ся в него суворо. Ерлїнґ стояв і глядїв на него хвилю, легко усьміхаючись. Відтак приступив нагло до него і крикнув різко майже в очи: „До години вмреш, стара бестіє!"

Старець посунув взад крісло, затріпав руками і крикнув хрипким голосом: „Розбійник! Розбійник!"

На вид сего чоловіка, та почувши такі оклики, Ерлїнґ перемінив ся в вулькан. Вхопив блискавкою великий притискач паперу, що лежав на пульті і тарахнув ним старця по голові так сильно, що той упав на місци трупом.

ОГОЛОШЕНЯ.

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом И. Недопада. (Телефона число 527).